

skibet, har den rigtige holdning til begrebet sikkerhed, således at de først og sidst tænker i sikkerhed, eller med andre ord, at der eksisterer en tilfredsstillende sikkerhedskultur i skibet, i rederiet, i erhvervet og hos alle andre, der på den ene eller anden måde beskæftiger sig med skibsfart. Sikkerhedskulturen i skibsfart er givet ringere end i visse andre industrier såsom offshore og luftfart. Kun en reel forbedring inden for dette menneskelige aspekt vil kunne give et løft i sikkerhedsniveauet. Her ligger den største udfordring, og regeringen vil presse på for at få denne udvikling fremmet, herunder ikke mindst fastholde erhvervet på dets forpligtelser til at medvirke til denne udvikling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 24:

Forespørgsel til trafikministeren om planerne med hensyn til at få flere til at benytte cykler og den kollektive trafik samt at få mere gods med tog og skib for at kunne leve op til »Trafik 2005«.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 28/11 95).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 25:

Forespørgsel til miljø- og energiministeren og trafikministeren om planerne for nedbringelse af transportens bidrag til det samlede CO₂-udslip frem til henholdsvis år 2005 og år 2030.
Af Jette Gottlieb (EL) og Bent Hindrup Andersen (EL).
(Forespørgslen anmeldt 28/11 95).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 26:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et rigsråd for Danmark, Grønland og Færøerne.

Af Hans Engell (KF) m.fl.
(Fremsat 24/10 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

For regeringen er det et vigtigt mål at bevare og styrke rigsfællesskabet mellem Danmark, Grønland og Færøerne. De demokratiske hjemmestyreordninger, der er etableret først for Færøerne i 1948 og dernæst for Grønland i 1979, er respekteret, beundret og egentlig også attrået af andre rundt om i verden. De har desuden også det fortrin, at de er rummelige, at de har kunnet oprettholdes uændret i de mange år takket være en løbende politisk dialog.

Regeringen er derfor helt enig i det konservative udgangspunkt: at bevare og styrke det rigsfællesskab, som med hjemmestyreordningerne er etableret.

Når beslutningsforslaget imidlertid går videre til at konstatere, at der er behov for at udbygge de formelle samarbejdsorganer mellem de tre rigsdele, melder der sig en betydelig skepsis hos regeringen. Der foreslås et rådgivnings- og høringsorgan bestående af regeringsrepræsentanter og 20 parlamentsmedlemmer fra de respektive rigsdele.

Jeg har også noteret mig, at man foreslår i hvert fald en delvis lovfæstelse af dette råd. Jeg kan ikke se rettere, end at man med dette forslag bevæger sig hen i en overbygning på de eksisterende demokratiske hjemmestyreordninger, som mere eller mindre direkte vil kunne udhule hjemmestyreorganernes kompetence.

Man kunne også frygte, at dette store forum blev sagsbehandlende i den forstand, at ubehagelige fastlåste sager henskydes hertil.

I begge hjemmestyreløve er institueret et nævn, som er en mekanisme til at afgøre tvister om hjemmestyrets kompetence i forhold til rigsmyndighederne. Disse nævn eksisterer ikke som permanent nedsatte, og de har aldrig været i brug. Der er således ikke nogen fortilfælde for, hvornår de kunne træde i funktion.

Jeg deler imidlertid forslagsstillernes opfattelse af, at det er nødvendigt at bruge dem, hvis der skulle opstå en situation, hvor disse nævn kan anvendes. Det har ikke været tilfældet hidtil.

Jeg vil gerne til forslaget yderligere påpege, at der i dag rent faktisk eksisterer parlamentarikerfora mellem Danmark og de respektive rigsdele, hvor bl.a. de respektive præsidier mødes bilateralt. Jeg finder, at samarbejdet mellem de danske, færøske og grønlandske myndigheder, hvor der er tale om beslutninger, indstillinger og konkrete råd, bør finde sted i form af direkte forhandlinger mellem landsstyrene og regeringen.

Jeg kan således ikke tilslutte mig det foreliggende forslag, men jeg finder det samtidig vigtigt, at vi ikke i vort løbende regeringssamarbejde taler forbi hinanden, og jeg har derfor taget initiativ til, at der etableres et årligt uformelt møde mellem de tre rigsdeles regeringschefer – et rigsmøde kunne man kalde det. Det er vi enige om. Jeg ser en personlig kontakt mellem lagmanden og landsstyreformanden som en god måde, hvorpå man kan forebygge misforståelser imellem os i en fri, uformel dialog.

Jeg har drøftet dette med lagmanden på Færøerne og Grønlands landsstyreformand, som begge er helt enige i et sådant mødeforum og i øvrigt i de synspunkter, jeg her har givet udtryk for. Det har vi rent faktisk bekræftet hinanden i på det første rigsmøde, vi afholdt den 21. november i år, lagmanden, landsstyreformanden og jeg. Mødets forløb bekræftede den nyttige form også indholdsmæssigt.

Vi er samtidig enige om at afholde sådanne faste årlige rigsmøder os imellem, og næste gang bliver fastlagt om kort tid. Jeg ser herigenem frem til endnu bedre kontakt os imellem til gavn for rigsfællesskabet og til styrkelse af den gensidige forståelse.

Vi har også givet hinanden håndslag på, at skulle der være brug for, at udenrigsministeren undervejs deltager, skulle der være brug for, at

andre ressortministre gør det, så vil det naturligvis også være muligt.

Det er ikke et egentligt sagsbehandlende forum, det har vi vores institutioner til, men det er et overordentlig nyttigt forum, der kan foregribe, der kan være lynafleder, om man vil, der kan forbedre den personlige kontakt, der kan forebygge misforståelser og derigennem give vores rigsfællesskab den ekstra dimension på den personlige kontaktflade, som vi jo godt kender betydningen af også i dansk indenrigspolitisk sammenhæng.

Torben Lund (S):

Selv om Socialdemokratiet ikke kan støtte beslutningsforslaget, således som det er udformet, om oprettelse af et rigsråd for Danmark, Grønland og Færøerne, så synes jeg, der er grund til at takke Det Konservative Folkeparti, fordi man med fremsættelsen af forslaget nu får fremkaldt en debat om rigsfællesskabet mellem Danmark, Grønland og Færøerne.

Vi har i Socialdemokratiet et stærkt ønske om, at rigsfællesskabet ikke alene bevares, men også styrkes, at vi bringer det til at fungere så godt som overhovedet muligt.

Vi synes ikke, at den model, man peger på i beslutningsforslaget, er den rigtige model. Der er efter vores opfattelse ikke behov for at etablere et helt eller delvis lovfæstet og, synes vi nok, noget formelt rådgivnings- og høringsorgan mellem de tre parter i rigsfællesskabet.

Det afgørende for, om rigsfællesskabet fungerer godt, er snarere, om der er reelle og nære samarbejdsrelationer mellem de tre rigsdele; samarbejdsrelationer, som bygger på tillid, og som bygger på, at ansvaret for, at rigsfællesskabet fungerer, hviler på den danske regering og de to landsstyre med de respektive regeringschefer i spidsen. Entydigheden af det ansvar må vi aldrig bringe i tvivl, og dér synes vi nok at den model, man her har peget på til et rigsråd, ikke er den helt rigtige.

Vi finder det i øvrigt meget tilfredsstillende og betragter det som en styrkelse af rigsfællesskabet, at der netop er etableret et uformelt mødeforum mellem statsministeren, lagmanden og landsstyreformanden. Det er også meget tilfredsstillende, når statsministeren her i dag kan oplyse, at de tre regeringschefer netop er enige om værdien af en sådan samarbejdsmodel, hvor man ud over de løbende kontakter kan mødes ved faste årlige rigsmøder; møder, hvor man kan styrke den gensidige tillid og afklare eventuelle udeståender og misforståelser.

Dette samarbejde på regeringsniveau betyder jo ikke, at vi ikke også skal forsøge at forbedre samarbejdet mellem de parlamentariske forsamlinger: Folketinget, Lagtinget og Landstinget, og det medvirker vi gerne til. Jeg synes, vi skal bruge behandlingen af dette beslutningsforslag – også den videre udvalgsbehandling – til at diskutere, hvordan vi kan forbedre den løbende kontakt imellem Folketinget, Lagtinget og Landstinget, uden at vi behøver at skabe nye mere formelle institutioner, og uden at vi skaber tvivl om, at det er de tre respektive regeringer, der har ansvaret for rigsfællesskabets funktion.

Christian Mejdahl (V):

Vi har nu igennem århundreder haft rigsfællesskab mellem Danmark, Færøerne og Grønland. Det har i det store og hele fungeret godt med de små afvigelser, der nemt kan opstå i et fællesskab; specielt i et fællesskab, som er så indbyrdes forskelligt, som tilfældet er: Der er store afstande, der er enormt store forskelle i natur, levevis og levevilkår, og der er store kulturelle forskelle.

Disse forskelle til trods har rigsfællesskabet været til gensidig berigelse efter Venstres mening, og derfor er vi enige med forslagsstillerne om, at det er vigtigt at bevare og styrke rigsfællesskabet. Men det skal primært gøres løbende i den takt, som de daglige opgaver kræver det, og det er regeringernes ansvar, at det sker. De skal ikke vente på, at et eventuelt rigsråd holder møde.

I beslutningsforslagets bemærkninger er der nævnt en sag, den færøske banksag, som trak unødigt længe ud. I Grønland har der også været en sag, Thulesagen, som på samme måde blev en belastning for et godt og tillidsfuldt rigsfællesskab. Sådanne sager løses efter Venstres mening ikke i et stort forum, som et rigsråd er, og som skal drøfte ting, og som skal give vejledning og ikke bindende udtalelser; heller ikke selv om vi puster os op til at give rådet den fornødne beslutningskraft til at drøfte og til at give vejledende udtalelser, som det står i bemærkningerne.

Venstre vil ikke afvise, at der er behov for at styrke samarbejdet i rigsfællesskabet også ud over de daglige rutiner, som regeringerne har ansvaret for fungerer.

Vi stiller os imidlertid skeptiske over for så stort et forum, som der er angivet i bemærkningerne. Den skepsis omfatter også rådets sammensætning, som er foreslået at omfatte både

parlamentsmedlemmer og regeringsmedlemmer.

Det vigtige for os er, at alle tre lande befinder sig godt i rigsfællesskabet, og at der tages berettede hensyn, når der opstår situationer, som kræver speciel opmærksomhed.

På Venstres vegne skal jeg tilkendegive, at vi gerne drøfter i Udvalget for Forretningsorden, hvordan vi kan udbygge den fornødne kontakt i rigsfællesskabet. Vi lægger stor vægt på, at det fungerer til alles tilfredshed, og derfor vil vi også lytte til, hvad færingerne og grønlanderne siger i denne sag.

Margrete Auken (SF):

Der er ikke så mange problemer med at få Folketinget til at være enig om, at vi skal bevare og styrke rigsfællesskabet – jeg tror, at det er det, det hedder. Vi ville også blive overraskede, hvis der var nogen, der sagde noget andet.

Jeg vil ikke fordybe mig yderligere i det, men spørge, om vi har tilstrækkelig gode organer nu. Vi har, som statsministeren nævnte, f.eks. konfaktudvalget imellem præsidierne, hvis værdi jeg ikke vil nedvurdere, men jeg vil dog alligevel sige, at der er grænser for, hvor meget det giver. Da Præsidiat kom til Færøerne i år, fik vi til vores store overraskelse at vide, at de har lavet hele deres struktur om. Det havde Statsministeriet ikke engang ulejliget sig med at forklare os forinden, så dér sad vi med åben mund og polypper og hørte om et helt nyt system. Og det var selvfølgelig mægtig interessant, og jeg var da glad for, at vi kom dér, men jeg har nogle problemer med, om vi faktisk ved nok om hinanden, og om der er tilstrækkelig åbenhed og samtale i det system, vi har.

Jeg synes, det bedste ved det konservative forslag netop er, at man her bygger nogle parlamentariske strukturer ind, som vi har gode erfaringer med fra andre sammenhænge, hvor der er et åbent samtaleforum, hvor andre udenforstående også kan følge med. Så De Konservative vil opleve store omvæltninger i disse dage og nu også, at deres virkelige venner og støtter i Folketinget bliver i hvert fald SF, så må vi høre, hvad Enhedslisten siger om lidt, men jeg tror også, at De Konservative vil få en god ballast dér; vi holder med jer.

Vi synes, at det er en smadder god idé, det er måske en anelse dyrt, lidt stort og lidt voldsomt, men jeg vil sige til De Konservative: Bliver I forladt af alle, så kom bare til os.

Jørgen Estrup (RV):

Fra radikal side vil jeg egentlig gerne med det samme sige, at vi har meget sympati for baggrunden for De Konservatives beslutningsforslag. Det er rigtigt set, at vi for ofte kommer i den situation, at vi kun får snakket på tværs af rigsfællesskabet, når der er problemer, og at vi meget ofte glemmer debatten og udvekslingen, når det går stille og roligt. Derfor er der helt åbenbart et problem, et kommunikationsproblem, et behov for en mere løbende kontakt.

Men jeg vil godt med det samme sige, at vi er noget søgende på dette punkt; vi er nok ikke overbevist om, at modellen er brugbar; den er, så vidt jeg kan se, for formel. Man kunne måske oven i købet sikre at komme i den situation, at nogle på Færøerne og i Grønland ville føle, at man kom for tæt på selvstyreideen; man kunne frygte, at der var ting i selvstyret, som blev anfægtet af en så formel model. Det er i hvert fald en betragtning, som jeg synes man bør have i tankerne, når man leder efter den rigtige model.

Men der er behov for en løbende kontakt. Der er behov for, at alle tre parter i fællesskabet, og ikke bare bilateralt, kan være deltagere i den kontakt på samme tid, og der er også efter min mening behov for en bredere kontakt end den, vi har set hidtil.

Det er naturligvis helt nødvendigt, at man har det på minister- og statsministerplan, at man har det på præsidiplan i Folketinget, men det er ikke tilstrækkeligt. Efter vores opfattelse bør man også have det på bredere parlamentarikerplan, end man har det i dag.

Derfor vil jeg i og for sig håbe, at vi kunne fortsætte arbejdet med at lede efter den rigtige model, som sikrer den løbende kontakt, og som altså fører til en bedre forståelse; en forståelse, som tager hensyn til de kulturforskelle, der jo er, når man bor et godt stykke fra hinanden. Vi håber, at det samarbejde, som vi alle sammen lægger så stor vægt på, faktisk kan udvikles under en sådan kontaktmodel, og jeg tror i og for sig, at Folketinget kunne gøre meget, hvis man uafhængig af lovgivning eller på anden måde ville udvikle dette gradvis, og det kunne måske være resultatet af et sådant udvalgsarbejde om beslutningsforslag nr. B 26.

Aage Brusgaard (FP):

Beslutningsforslaget foreslår oprettelse af et rådgivende rigsråd for Danmark, Grønland og Færøerne. Når vi så læser i bemærkningerne,

hvor der står, at det nævnt, der allerede i dag eksisterer på grundlag af § 6, stk. 2, i den færøske hjemmestyrelov, er så langt fra at være et samarbejdsforum, til at det rigtig kan bruges, vil jeg spørge; Hvorfor kan det ikke det? Det kan det vel, hvis man har interesse i at bruge § 6, stk. 2.

Når jeg læser bemærkningerne under punkt A om rigsrådets funktion, kan jeg ikke lade være med at tænke på Nordisk Råd. Der står jo, at man skal udpege 20 parlamentarikere og nogle regeringsmedlemmer.

For mig at se er dette næsten et andet eller et tredje nordisk råd, man vil oprette, og jeg kan egentlig ikke se, hvorfor man ikke kan bruge det, vi har. Nordisk Råd mødes jo én eller to gange om året, og da kunne man i de to dage, man er sammen, sige, at nogle her fra det danske Folketing og fra Grønland og fra Færøerne mødtes et par timer eller tre. Det ville både spare tid og rejseomkostninger, og der er jo rigelig med tid på disse møder i Nordisk Råd, så det synes jeg udmærket, man kunne.

Der står endvidere: Rigsrådet skal kunne, og så står der et (a), et (b) og et (c), og her vil jeg godt spørge Det Konservative Folkeparti, som fremsætter forslaget: Alle de tre ting, der er nævnt under (a), (b) og (c), er det ikke noget, man kan i dag, hvis regeringen fra Danmark sammen med landstyrerne på Færøerne i Grønland ønsker det? Så kan man bare løfte telefonrøret, og så kan man faktisk snakke om de ting. Jeg synes ikke, vi skal have mere formelt nedsat.

Så vil jeg jo også godt spørge om, hvad Lagtinget på Færøerne og Landstinget i Grønland siger, og om det i det hele taget – kan vi sige – er dagsordensat i de to kolonier, hvis vi kan kalde dem det. For vi kan jo ikke beslutte noget her, hvis man er imod på Færøerne og i Grønland.

Endelig vil jeg sige, at hvis Det Konservative Folkeparti har fremsat forslaget på grund af lidt dårlig samvittighed, fordi man gik sammen med regeringen imod det færøske folk i banksagen, så synes jeg, det er helt i orden, at man vil angre og så prøve at rette op på det, men det behøver altså ikke være med et beslutningsforslag.

Nu er det jo sådan, at beslutningsforslaget kun skal have to behandlinger, og da bliver det så henvist til et udvalg. Det bliver nok Udvalget for Forretningsordenen, og her er vi i hvert fald villige til at deltage i en drøftelse om, hvorvidt der skal laves et nyt bolværk eller et eller andet, der kan modstå fremtidige uoverensstemmelser.

Jeg vil lige til slut nævne et citat fra Berlingske Tidende den 24. november dette år. Der står: »Flertal på Færøerne for øget selvstyre. Et flertal på Færøerne går nu ind for, at færinger får enten endnu større selvstyre eller helt løsrives fra det danske samfund.«

Derfor kan man nok sætte spørgsmålstegn ved, om Færøerne i det hele taget ønsker flere formelle institutioner oprettet, hvis det er sådan, at befolkningen hellere vil løsrives helt.

Jette Gottlieb (EL):

Man kan sige, at af sympati og mange tak kan ethvert forslag dø. Jeg finder beslutningsforslaget om oprettelse af et rigsråd for Danmark, Grønland og Færøerne særdeles interessant, og Enhedslisten kan støtte forslaget.

Der skal dog siges lidt til det. Det har altid forekommet mig absurd, at Danmark har følt sig kaldet til at være besluttende om alle de spørgsmål, som ikke er omhandlet af hjemmestyreordningerne. Jeg tænker her på spørgsmål om udenrigs- og sikkerhedspolitik og retten til at indgå internationale aftaler, f.eks. vedrørende samarbejde i Arktis, arktisk fiskeri og sådan nogle ting, som Danmark jo sådan set ikke har meget at gøre med.

Sådan nogle spørgsmål kunne passende indgå i og behandles besluttende i et egentligt rigsråd, dvs. et besluttende lovgivende organ, som er omfattet af de tre rigsdeler, men nu er det altså ikke det, der er foreslået her. Der er foreslået et rådgivende organ, og det er en slags rigsudvalg, vil jeg snarere kalde det, der på såvel parlamentarisk som på regeringsniveau kan drøfte og rådgive.

I bedømmelsen af, om et sådant organ er betydningsfuldt, må vi se på, om nogle af de konflikter, som vi rent faktisk har set i de senere år, ville have fået et mere værdigt forløb. Jeg tænker selvfølgelig her på Thulesagen og på den færøske banksag. Jeg er faktisk overbevist om, at begge disse sager ville have fået et bedre og mere åbent forløb, hvis et organ som det foreslåede havde eksisteret.

Jeg vil her specielt lægge vægt på, at det er et kontaktorgan, der både rummer regeringsmedlemmer og parlamentarikere. Jeg er godt klar over, at der findes forskellige kontaktorganer på forskelligt niveau; men en svaghed ved disse er, at de stort set alle sammen er tosidige. En ægte styrkelse af et rigsfællesskab bør rumme alle tre parter samtidig og med både parlamentariker- og regeringsdeltagelse. Det kunne så overflø-

diggøre de andre organer, og det var måske ikke så galt.

Enhedslisten kan støtte forslaget.

Hans Erik Hillerup-Jensen (CD):

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning fremsat af en række fremstående medlemmer af den konservative folketingsgruppe med hr. Hans Engell i spidsen vidner om et ægte engagement i spørgsmålet om at finde en løsning på registrerede samarbejdsproblemer i relationerne til Grønland og Færøerne. Dette engagement deles af CD.

Forslagsstillerne fortjener tak, fordi de med dette forslag er med til at åbne for en måske bredere dialog omkring Danmark, Grønland og Færøerne og den indbyrdes forståelse mellem de tre hovedbestanddele af det danske rigsfællesskab.

I det daglige savnes der ofte en forståelse for de problemer, som vi i dag oplever omkring den samfundsmæssige udvikling i de tre dele af det danske rige. Mangelen på et egentligt engagement er måske grunden. Igennem mange hundrede år har de tre lande været knyttet til hinanden med et utal af bånd.

For CD er det af betydning, at båndene mellem rigsfællesskabets forskellige dele forbliver stærke og endda styrkes. De konservative forslagsstillere har rørt ved noget væsentligt.

Måske kan vi i Danmark med rette bebrejde os selv, at vi ikke har været mere engagerede i udviklingen i Grønland og på Færøerne, end tilfældet har været. Måske skyldes det ligegyldighed fra visse danskeres side, måske har frygten for at blive beskyldt for formynderi fra dansk side været en grund til ikke at tage større og mere aktiv del i Grønlands og Færøernes udvikling.

De to dele af rigsfællesskabet har måske ret så ukritisk blot fået større kronebeløb stillet til rådighed fra det øvrige Danmark for at få hjulene til at løbe rundt i samfundsmaskineriet i Grønland og på Færøerne uden et ikkeformynderisk kiggeri over skulderen.

Ud fra et ægte ønske om at forbedre relationerne på alle planer må vi samtidig vende os mod de mere konkrete sider af det konservative forslag til folketingsbeslutning og se, hvilke dele man med fordel kan bringe i anvendelse. For CD er det vigtigt, at det prisværdige i forslaget ikke går op i en unødigt institutionalisering af forbindelserne, således at der herigennem skabes snærende bånd af en formel karakter og det

måske samtidig fører til en udvanding af de hidtidige uformelle kontaktflader, som blandt andet nu er trukket op i form af de af statsministeren omtalte uformelle møder mellem de tre rigsdeles regeringschefer.

Personlige kontakter med lagmanden og landsstyreformanden, der gerne må styrkes yderligere, vil kunne oplære og fjerne mange misforståelser, når åbenhed i en fri og uformel dialog finder sted.

CD kan også frygte, at et nyt overstatsligt apparat let kan føre til, at de gode hensigter stivner på en uheldig måde igennem et alt for bureaukratisk opbygget rådsapparat.

Måtte debatten i dag være første trin i retning af at udforme en større bevidstgørelse på dette vigtige område, så vil mange potentielle problemer kunne tages op i tide, så misforståelser mellem vore tre rigsbestanddele vil kunne reduceres og en god dialog med konstruktive løsninger som mål træde i stedet.

Poul Nødgaard (DF):

Jeg skal ganske kort meddele, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte det foreliggende beslutningsforslag. Vi finder, at vi ikke har brug for yderligere organer. Vi tror på, som også regeringen har givet udtryk for her i dag, at de organer, der allerede eksisterer vedrørende Færøerne og Grønland, rigeligt dækker det behov for samkvem, der skal være mellem Færøerne og Grønland og det øvrige Danmark. Jeg er helt overbevist om, at regeringen og også andre ansvarlige politikere vil sørge for, at de gode samarbejdsrelationer til Grønland og Færøerne både vil blive fortsat og styrket under de nuværende muligheder, der er til stede. Derfor må vi afvise forslaget, som det foreligger her.

Hans-Pavia Rosing (S):

Det er måske lidt tankevækkende, at det forslag, der her er fremsat i dag af Det Konservative Folkeparti, også – i en lidt anden form ganske vist – er blevet fremsat i Grønland af venstrefløjspartiet Inuit Ataqatigiit, som jeg i øvrigt også repræsenterer herinde. Men i lyset af det, der er sket de sidste par dage, er det måske ikke så mærkeligt, at man også dér kan lave en alliance.

Tanken om et rigsråd er modnet i Grønland gennem en årrække, og det har selvfølgelig været specielt Thulesagen her i sommer og i efteråret, som har fremmet diskussionen om en øget kontakt mellem Grønland og Danmark og i det her tilfælde også Færøerne.

Jeg mener, at forslaget i princippet er godt, tanken og intentionerne er gode. Men det er værd at huske, at vi i hvert fald for Grønlands vedkommende gennem hele det grønlandske hjemmestyres levetid har haft gode formelle og uformelle kontakter mellem Danmark og Grønland. Det synes jeg er værd at huske på.

Det er også værd at huske på, at vi har forskellige fora i dag – for Grønlands vedkommende i hvert fald. Vi har rigsmøderne, som statsministeren nævnte, og det er jo noget, der er startet i begyndelsen af 1980'erne rimelig uformelt, og det fortsættes så nu. Vi har bilaterale møder mellem forskellige fagministre her i Danmark og i Grønland. Vi har et fællesråd for mineralske råstoffer, som har et ansvar over for den udvikling, der er på det område. Vi har her i Folketinget et Udvalg for Grønlandslove, og vi har kontaktudvalget mellem præsidierne og forandskaberne i de tre landes Ting.

Vi har også etableret møder mellem Grønland og Danmark og mellem landstingsudvalg og folketingsudvalg. Der har for ikke så længe siden været et møde mellem de to retsudvalg i de to lande. Så det er også en kontaktflade, der er vigtig. Og så har vi endelig – for at runde af – jævnligt samråd og møder med udenrigsministeren i Grønlands Landstings Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk Udvalg.

Jeg mener, det er vigtigt med fortsættelse af rigsmøder, som det også er blevet sagt. Jeg mener, at det er nødvendigt, at de bliver mere formaliserede, og at der er en åben dagsorden og en åbenhed generelt omkring disse rigsmøder. Men det er også vigtigt med et parlamentarisk islæt i det samarbejde, vi har, altså at vi har kontakter på vores plan, om jeg så må sige.

Jeg kan selvfølgelig ikke stå her og tale på Færøernes vegne, men til eftertanke og vurdering i udvalgsarbejdet vil jeg gerne foreslå følgende:

For det første, at vi ændrer Udvalget for Grønlandslove, i daglig tale Grønlandsudvalget, således at de færøske anliggender, der kommer til Folketinget, også omfattes af udvalgets arbejdsområder. Det vil selvfølgelig ikke give en ligelig parlamentarisk repræsentation, men i hvert fald de fire medlemmer fra det nordatlantiske område kunne jo sætte præg på Grønlandsudvalgets arbejde.

For det andet var det måske værd at overveje at øge Kontaktudvalget til at omfatte alle tre rigsdele. Vi mødes jo i Kontaktudvalget en gang om året forskellige steder i Danmark, Grønland

og også Færøerne, forstår jeg, så hvorfor ikke lave en sammenkobling af de tre områder i dette udvalg? Det kunne måske også diskuteres at ændre udvalgets sammensætning, så det ikke er præsidierne alene, men det må komme an på en diskussion både her, i Grønland og på Færøerne.

Jeg mener, at resultatet af dette kunne være en afbureaukratisering, fordi jeg mener, at forslaget er alt for bureaukratisk og omkostningskrævende. Det kunne også betyde en effektivitet, fordi den nødvendige sekretariatsbistand til disse udvalg er til stede i forvejen, så det ville ikke kræve så forfærdelig meget mere bureaukrati, hvis noget overhovedet.

Jeg mener også, at dette forslag, som nu formentlig bliver overdraget til Udvalget for Forretningsordenen, bør drøftes i det nuværende Grønlandsudvalg, og derfor vil jeg foreslå, at Grønlandsudvalget sammenkaldes her en af de nærmeste dage, så vi kan få det på bordet i det udvalg.

Mere vigtigt er det, at denne tanke, denne idé og dette forslag drøftes nøje i Grønland og på Færøerne, og at en formel høringsproces indledes før anden og sidste behandling af dette forslag. Jeg mener, det er vigtigt, at andenbehandlingen og sidstebehandlingen først foretages den dag, alle tre parter er enige.

Johannes Martin Olsen (V):

Det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 26 om etablering af et rigsråd, at Det Konservative Folkeparti ønsker at bevare og styrke rigsfællesskabet. Sambandspartiet er enig med De Konservative i dette synspunkt.

Rigsfællesskabet – et tresproget monarki – er en fornuftig samarbejdsform og har stor betydning for parterne i fællesskabet, specielt på hjemmestyrets områder. På den ene side frasier man sig bestemmelsesret på nogle områder, mens man på den anden side høster nogle fordele, som arbejdsformen indeholder.

For Færøernes vedkommende betyder rigsfællesskabet bl.a. dansk statsborgerskab. Det vil med andre ord sige, at færingers kan bosætte sig frit i områder, som rækker fra Nordpolen til Bornholm med de dertil hørende rettigheder: folkepension, uddannelse, dagpenge og bistandshjælp.

Derudover er færingerne med i en valutaunion. Danmark har pligt til at forsvare Nordatlanten i tilfælde af krig. En omfattende ekspertbistand er til rådighed. Vi er repræsenteret i

Folketinget. Vi modtager ca. 1 mia. kr. årligt i statsstøtte, og adskillige venne- og familiemæssige bånd er etableret mellem beboerne på Færøerne og i resten af riget.

Til gengæld har vi frasagt os suveræniteten. For Danmarks vedkommende har rigsfællesskabet resulteret i store handelsoverskud i forhold til Grønland og Færøerne.

Danmark er i kraft af rigsfællesskabet et stort og varieret område geografisk og biologisk. Dette har stor forskningsmæssig betydning. Også politisk repræsenterer Danmark et større område end blot de flade arealer nord for Tyskland. Dertil kommer historiske, kulturelle og familiemæssige bånd, der knytter landene sammen. Som modydelse betaler Danmark statsstøtte.

Men Sambandspartiet kan ikke se nødvendigheden af et nyt rigsråd bestående af parlamentarikere fra Folketinget, Lagtinget og Landstinget. Sidste gang man forsøgte sig med et rigsråd, blev det i Danmarkshistorien beskrevet som et håbløst virvar af nationale og demokratiske konflikter på forskellige niveauer. Jeg gentager: Danmarkshistorien fortæller, at det var et håbløst virvar af nationale og demokratiske konflikter på forskellige niveauer.

Hjemmestyreordningen indeholder en mulighed for at nedsætte et nævn til at tage sig af kompetencetvister. Men det er aldrig blevet nødvendigt at benytte sig af denne mulighed. Det må være dommerelementet i dette nævn, som hr. Hans Engell er bange for. Han har jo kæmpet bravt for at fratage os vores dommerundersøgelse.

Rigsfællesskabet har allerede et organ for positivt samarbejde; dette organ kaldes Folketinget. Her kan hr. Hans Engell fremsætte alle sine forslag til forbedring af forholdene mellem landene, hvis han mener, de ikke er gode nok.

Rigsfællesskabet bygger på et nærhedsprincip, hvorefter de spørgsmål, der bedst løses på Færøerne og i Grønland, afgøres dér, mens andre bliver løst i fællesskab. Det er på de fælles områder, problemerne har vist sig. Mens bank-sagen helt klart var omfattet af regeringens pligt til at varetage hele rigets interesser, valgte man i stedet at kalde færingers til en slags rigsråd, hvor rigets dele blev sat op imod hinanden.

Problemet ved banksagen var, at rigets dele sad på hver sin side af forhandlingsbordet i stedet for, at regeringen løste problemet selv.

Den konservative danske regering stod i firserne for alt for mange overdragelser af fællesanliggender til hjemmestyrets egen varetagelse.

Siden hen har regeringen manglet evne til at løse spørgsmål på rette sted. Her tænker jeg på banksagen. Rigsrådet vil blive et organ, der vil fokusere på forskellene i rigsfællesskabet. På samme måde som det tidligere rigsråd med hastedomme og på samme måde som med personalunionen med Island i 1918 vil det være den sikre vej mod rigsfællesskabets undergang, og det vil Sambandspartiet absolut ikke være med til.

Danmarkshistorien sammenfattede resultatet sidste gang, de konservative kræfter forsøgte sig med et rigsråd. Man brugte helt urimelig megen tid på disse indviklede nationalpolitiske forhold og hæmmede derved mulighederne for stærkt tiltrængte samfundsreformer.

Det, vi trænger til i rigsfællesskabet, er en styrkelse af samarbejdet specielt med hensyn til informationsudveksling. Det opnår vi ikke med et rigsråd af en sådan karakter, som Det Konservative Folkeparti foreslår. Til gengæld er statsministerens nye initiativ med løbende rigsmøder med deltagelse af statsministeren, den færøske lagmand og den grønlandske landsstyremand et skridt i den rigtige retning.

Derudover savner vi færøsk sagkyndighed i det færøske ministerium, statsministerets justitsmyndighed, således at færøske forhold bliver behandlet med respekt for den færøske befolkning.

Endelig må vi ikke glemme, at problemer altid vil opstå, hvor mennesker er indblandet. Således er det også med rigsfællesskabet. Opgaven for os er bare at løse problemerne med respekt for hinanden. Det håber jeg vi kan fremover.

Óli Breckmann (KF):

Det lyder som lidt af historiens ironi, at vi just den 1. december, Islands selvstændighedsdag, debatterer her i Folketinget, hvordan rigsfællesskabet kan bevares og styrkes. Det Konservative Folkeparti har anbefalet bevillinger af penge til et dansk sprogligt fremstød i Island. Det er også Det Konservative Folkeparti, der i god mening – blandt andet for at undgå en gentagelse af uenigheden om den færøske bankundersøgelse – har fremsat dette forslag om rigsrådet for Danmark, Grønland og Færøerne.

Politikerne har sjældent berøringsangst, så folketingsmedlemmer, landstingsmedlemmer og lagtingsmedlemmer holder sig næppe tilbage fra at bemærke sådan et rigsråd, hvis det først er blevet vedtaget. Det ser vi fra Nordisk Råd og

Nordvestrådet, der består af færøske, islandske og grønlandske parlamentarikere.

Det, som jeg synes bedst om i dette forslag, er de ting, som rigsrådet ikke skal udrette. Det skal f.eks. ikke afgive bindende udtalelser. Der skal ikke overføres egentlig beslutningskompetence til rådet. Der skal ikke gives kompetence til bindende høringssvar, og rådet skal ikke kunne nedstemme beslutninger taget af de tre delta-gerlandes regeringer. Altså skal rigsrådet formidle gensidig oplysning, rådgivning, sikring af et smidigt samarbejde og løbende kommunikation mellem de tre lande. Desværre kommer forslagsstillerne måske lidt for godt i gang med den, skal vi kalde det den stordanske holdning først i bemærkningerne, altså at det er et vigtigt mål at bevare og styrke rigsfællesskabet, det værdifællesskab, som samarbejdet er et udtryk for at fastholde og forstærke.

Det er en hensigtserklæring, som tyder på, at i hvert fald nogle danske politikere har brug for lidt vejledning, eftersom $\frac{1}{3}$ af den færøske befolkning nu ønsker en ændring i det rigsfællesskab, som endte med økonomisk sammenbrud, siden hen med vedvarende krise og stadig fraflytning fra Færøerne. Der er holdt møder, men hidtil kun mellem regeringslederne i rigsfællesskabet, årligt fra 1983 til 1987 og nu igen for nylig. Om mødernes fortsættelse i 1980'erne kunne have forebygget Færøernes ulykke, er vel gætværk. Høflig kaffesnak i en time i gemakkerne er vel næppe i sig selv nok, selv om lagmanden, og – kan jeg forstå – også hans partifælle her i Folketinget helst vil beholde de bone-de gulve for sig selv, i hvert fald så længe de udgør ledelsen i landsstyret.

Den holdning vil måske ændre sig bagefter. Men der kræves mere dybde og en bredere deltagelse i rådslagningen mellem vore tre lande med grundigere forberedelse og nødvendige oplysninger til rådighed end hidtil. Hvilken skæbne dette forslag får i vore tre lovgivende forsamlinger, er selvfølgelig på nuværende tidspunkt uvist, og jeg kan derfor heller ikke tilsige Folkeflokkens ubetingede støtte i Lagtinget.

Jeg tror næppe, at der som helhed i Lagtinget er stemning for en slags mere dansk omklammering end hidtil. Ét står fast: Det danske embedsmandsbaghold fra den såkaldte feriegruppe i 1992 med Finanstilsynet, Nationalbanken, Den Danske Bank og med danske og færøske politikere som statister har desværre skadet forholdet mellem Danmark og Færøerne så meget, at rigsfællesskabet, som det fungerede 1948 og 1992, nok må blive ændret.

Hvad vi så får i stedet, kunne måske være en opgave for et rigsråd at tage stilling til. For vi er sammen i dette her og må finde vej ud af det ved gensidig hjælp. Et rigsråd kunne f.eks. diskutere, hvordan Island har klaret sig med 40 pct. højere produktionsværdi, men 40 pct. lavere skattetryk og 30 pct. lavere omkostningsniveau end Færøerne og derfor har fået en blomstrende islandsk fiskerøkonomi. Rigsrådet kunne studere, hvordan Færøerne sygner hen, hvis vores fiskeri ikke frigøres for kvoter.

For resten har det i Nordsøen resulteret i en halvering af alt fiskeri efter 10 år med kvoteordninger. Rigsrådet kunne desuden overbevise den danske statsmagt og færingere om, at statsstøtten til Færøerne har pumpet det offentlige forbrug op, har sprængt løn- og omkostningsniveauet, har forværret lønsomheden og konkurrenceevnen på Færøerne, har medvirket til en gældsætning, som nu koster mere i renter og afdrag end de årlige bloktilskud og indirekte har presset skattetrykket så højt op, at færingere flygter over hals og hoved ud af landet.

Vi har brug for at studere, hvordan statsstøtten kunne bruges til at gøre Færøerne gældsfrit. Det er i hvert fald et værdigt virkefelt for et rigsråd. Det må ikke kun blive en parlamentarisk kaffeklub, men et fornyende politisk forum, hvor vore tre landes folkevalgte politikere tør ændre på rigsfællesskabets sammensætning, således at det fører til tre økonomisk, politisk og kulturelt friere lande. Rigsrådet kunne f.eks. observere, hvordan monopolisering af et hovederhverv med 98 pct. af eksportværdien kan kvæle færøsk virkelyst. Man skulle overbevise sig selv om, at en monopolbank som den færøske sover, den skader erhvervslivet, og den afvikler økonomien.

Sluttelig kunne et rigsråd vurdere, hvordan de indgåede aftaler og hele det økonomiske forhold mellem Færøerne og Danmark bør tages op til ny forhandling.

Hans Engell (KF):

Indledningsvis vil jeg sige tak for de kommentarer, der er kommet til forslaget fra Det Konservative Folkeparti om et rigsråd. Jeg er glad for, at mange af ordførerne har udtrykt glæde over, at vi på grundlag af dette forslag får lejlighed til en debat, og at alle har udtrykt enighed om selve målsætningen.

Jeg har selvfølgelig hæftet mig ved de kommentarer, der er kommet også til den mere formelle del af forslaget, og jeg vil da gerne advare

nogle af ordførerne imod at drage alt for vidtgående politiske konklusioner af de markeringer, der er kommet fra partierne i relation til netop dette forslag.

Forslaget udspringer jo for Det Konservative Folkepartis vedkommende af et stærkt ønske om at styrke rigsfællesskabet mellem Danmark, Grønland og Færøerne og ikke kun at gøre det i munden, men også igennem formelle tiltag. Det er naturligvis kun et forslag, der kan og bør gennemføres, såfremt der i alle tre dele af rigsfællesskabet er tilslutning hertil. Hvad ellers? Det er naturligvis ikke et forslag, der kan vedtages i det danske Folketing, hverken i den ene eller anden form, hvis der ikke i Grønland og på Færøerne er en tilsvarende opfattelse af nytten af at etablere et sådant samarbejdsorgan.

Jeg har i den forbindelse naturligvis også noteret mig de udtalelser, der er kommet både fra færøsk og grønlandsk side, men jeg er enig med hr. Hans-Pavia Rosing, der pegede på, at det kunne være nyttigt under udvalgsarbejdet, at udvalget indhentede nogle mere formelle høringsudtalelser.

Jeg vil også sige, at både i Grønland, på Færøerne og i Danmark er der en tendens til, at rigsfællesskabet alene har udviklet sig til at være et spørgsmål om bloktilskud, om udligningsordninger og om konkrete sager, der fra tid til anden dukker op. Det drejer sig i højere grad om at stille krav til hinanden og i mindre grad om, hvad de tre lande kan tilbyde hinanden inden for rigsfællesskabets rammer, når det handler om den kulturelle, politiske, historiske identitet.

Vi har den opfattelse, at vi grundigt bør drøfte, hvordan vi kan give rigsfællesskabet et nyt og andet indhold, så vi ikke glider fra hinanden, ikke mindst set i et nordisk perspektiv, hvor den internationalisering, der præger udviklingen i Europa og i verden, meget let risikerer at føre til, at det nordiske samarbejde, som rigsfællesskabet er en betydningsfuld del af, skrider, altså at Grønland måske vender sig mere mod det arktiske samarbejde mellem inuitter og derved orienterer sig mere i retning af Alaska og Nordamerika, mens Færøerne måske mere vender sig i retning mod Storbritannien, Norge og Island, og at Danmark vender sig mere i en sydgående retning i forhold til EU-samarbejdet.

Det er også i dette lys, dette forslag skal ses, nemlig hvordan vi holder sammen på et utrolig værdifuldt samarbejde i et nordisk perspektiv. Statsministeren gav udtryk for, at også regerin-

gen er enig i, at rigsfællesskabet skal styrkes, og statsministeren fremhævede det forbillede, som rigsfællesskabet er, når man ser på de løsninger eller rettere ikkeløsninger, der kendetegner udviklingen i mange andre dele af verden, og jeg er naturligvis helt enig i statsministerens betragtninger.

Statsministeren sagde også, at han og regeringen ikke var enig i den formelle del af forslaget, og at der kunne være en risiko for, at man her bevægede sig hen mod en overbygning på eksisterende institutioner. Det er ikke tilfældet, og det har naturligvis heller ikke været hensigten med forslaget, jf. den kompetence, vi foreslår at rigsrådet skulle have, altså alene en rådgivnings- og høringsfunktion.

Statsministeren nævnte også det initiativ, han har taget til rigsmøder mellem den danske regering og regeringerne i Grønland og på Færøerne. Det synes vi er et godt initiativ, og om ikke andet er jeg da glad for, at det forslag, Det Konservative Folkeparti har fremsat, tilsyneladende har været medvirkende til, at også statsministerens interesse for at styrke samarbejdet, om end det så alene er på regeringsplan, er blevet øget.

Både hr. Torben Lund og hr. Christian Mejdahl gik ind i en drøftelse om, skal vi så sige den model, Det Konservative Folkeparti har foreslået. Hr. Mejdahl pegede på størrelsen og på sammensætningen af rigsrådet, og her vil jeg da klart understrege, at det ikke fra konservativ side har været et ønske at fremsætte et forslag, som der slet ikke kunne forhandles om. Det er et forslag, som naturligvis kan drøftes – både når det gælder størrelse og sammensætning – i en helt åben debat, og derfor er jeg også glad for det, flere ordførere har været inde på, nemlig at vi kan bruge udvalgsbehandlingen til dels at indhente høringssvar fra Lagtinget og fra Landsstyret, dels internt at drøfte, hvordan forslaget kan bruges som afsæt til at styrke forbindelserne.

Jeg synes, fru Margrete Auken pegede rigtigt på spørgsmålet: Ved vi nok om hinanden? Altså, samarbejdet har jo en tendens til at være et samarbejde mellem regeringerne og kontaktmøder mellem præsidierne, men kun i meget begrænset omfang mellem parlamenterne og i et vist omfang mellem de politiske partier, men alt sammen baseret på sådan lidt mere eller mindre uformelle, personlige kontakter og andet, en personlig interesse og i mindre grad nogle formalia, som efter vores opfattelse er vigtige at drøfte, hvis det her som sagt ikke bare skal være ord.

Hr. Estrup nævnte, at der kunne være nogle i Grønland og på Færøerne, som frygtede, at man med et sådant forslag ville gå ret tæt på selvstyremodellen. Jeg forstår godt synspunktet, men igen synes jeg, man skal se på, hvad der er sigtet med dette forslag, for naturligvis er der ikke hermed nogen intentioner om at berøre den formelle struktur og de institutioner, som i dag ligger i rigsfællesskabet, naturligvis ikke.

Fru Jette Gottlieb nævnte, at både den færøske banksag og måske Thulesagen kunne have fået et bedre forløb, hvis der havde eksisteret et sådant rigsråd. Det ved vi jo ikke. Det kan ingen vide noget som helst om, men givet er det, at der også, når vi taler om konkrete sager, her ville være en mulighed for formelt og uformelt at få etableret et forum, som kunne styrke kommunikationen mellem de enkelte dele af rigsfællesskabet.

Hr. Hillerup-Jensen synes jeg havde et meget velformuleret og klogt indlæg, selv om vi jo altså ikke kunne være enige i konklusionen, men det var et indlæg, som jeg var glad for. Han rejste bl.a. spørgsmålet, om Danmark har været nok engageret i rigsfællesskabet, og også spørgsmålet, om det var nødvendigt med den formelle struktur. Det er jo temaer, jeg har kommenteret, men som jeg synes hr. Hillerup-Jensen formulerede på en god måde, også med påpegning af, at dette forslag om ikke andet så kan skabe en større bevidstgørelse i forhold til emnet.

Hr. Hans-Pavia Rosing synes jeg også havde et godt indlæg. Han ironiserede lidt over, at Det Konservative Folkeparti og IA, Inuit Ataqatigiit, her åbenbart, hvad jeg ikke vidste, har nogle fælles overvejelser, men lad mig så sige, at fordi partier med forskelligt ideologisk udgangspunkt kan få samme tanke, behøver tanken ikke nødvendigvis at være gal. Den behøver ikke nødvendigvis at være forkert.

Til gengæld sagde hr. Hans-Pavia Rosing, at der også efter hans opfattelse var behov for et parlamentarisk islæt i samarbejdet, og det er jeg enig i. For det er jo netop det, der adskiller, skal vi sige statsministerens model fra det forslag, Det Konservative Folkeparti har fremsat, hvor også den parlamentariske del er langt stærkere med; også det med den formelle høringsproces er jeg som sagt enig i.

Hr. Johannes Martin Olsen og hr. Óli Breckmann kommenterede også forslaget, og også her lyttede jeg naturligvis grundigt. Jeg synes måske nok, hr. Breckmann var mere kon-

struktiv end hr. Johannes Martin Olsen. Det kom nu heller ikke bag på mig. Men lad mig så sige, at nogle af de tanker, jeg synes hr. Breckmann var inde på, også med styrke bør indgå i det arbejde, vi nu skal i gang med.

Sammenfattende er jeg glad for, at forslaget har været med til at skabe en debat, og at der er en stærk politisk enighed om målsætningen i forslaget. Der er uenighed om den formelle del, strukturen, om vi skal have et rigsråd. Men der er ikke uenighed om behovet for en styrkelse af samarbejdet ikke blot på regeringsplan, men også på parlamentarisk plan, og vi vil naturligvis under det videre udvalgsarbejde konstruktivt og aktivt søge at finde løsninger, som ikke bare kan opnå tilslutning i Folketinget, men som der også i Grønland og på Færøerne er bærbarhed i. Forslaget her har været med til at sætte denne debat i gang, og det var præcis det, der var sigtet med det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 83: Forslag til lov om ændring af lov om Garantifonden for Skibsbygning m.v. (Skibsværftsaftalen).

Af erhvervsministeren (Mimi Jakobsen).
(Fremsat 23/11 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Poul Andersen (S):

Det fremsatte forslag vil give mulighed for, at Garantifonden kan virke i en periode, indtil OECD-aftalen kommer til at træde endeligt i kraft. Vi havde håbet på, at det ville ske her den 1. januar, men det er ikke tilfældet. Derfor er det en god ordning, at vi fortsat kan støtte værfterne, indtil vi får den aftale på plads, og derfor er Socialdemokratiet positivt indstillet over for lovforslaget.

Svend Erik Hovmand (V):

Også Venstre kan give sin tilslutning til dette lovforslag. Det er helt oplagt, at vi i den situation, vi står i, har brug for at få det pusterum, men vi håber på, at beslutningen kan blive truffet så hurtigt som overhovedet muligt.

Kai Dige Bach (KF):

Det Konservative Folkeparti håber også, det vil ske så hurtigt som muligt, selv om den parlamentariske situation i USA og Japan ikke giver forhåbninger om, at disse lande ratificerer aftalen før i foråret 1996. Men som sagt kan vi tilslutte os lovforslaget.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal heller ikke forlænge debatten. Vi er ikke begejstret for erhvervsstøtte, men det er klart, at vi skal være magen til de andre i det her tilfælde, hvor der er tale om at afskaffe den permanent. Vi må blot vente, til de andre også kan bestemme sig. Vi tilslutter os.

Bjørn Elmquist (RV):

Det Radikale Venstre tilslutter sig også forslaget. Vi synes, det er godt, at man i Erhvervsministeriet er opmærksom på, at vi ikke kommer i en hovsasituation som følge af, at OECD-aftalerne ikke når at træde i kraft til tiden.

Kim Behnke (FP):

Det er jo en af de lovændringer, som ligesom bare skal til. Vi har meget flinkt og meget grundigt i Danmark fulgt udviklingen igennem de senere år i retning af, at vi fuldstændig kan få afviklet statssubsidier til skibsbygning. Danske værfter og Folketinget har jo fulgt sagen meget tæt, og vi har jo været meget flinke i Danmark til at overholde de regler, der er blevet aftalt. Det er ikke alle andre lande, man kan sige det samme om. Bl.a. er der jo blandt vores EU-partnere nogle, der ser stort på de aftaler, der er indgået.